

احسان امانی؛ کارگردان نمایش «جک قاتل» در گفت و گو با «صبا»:

لطفاً با احتیاط تماشاگر باشید!

زهرا سادات مصطفوی

گفت و گو

نمایش «جک قاتل» به نویسندگی و کارگردانی احسان امانی از اول اسفندماه اجرای خود را آغاز کرده است و تا ۲۱ اسفند، ساعت ۲۱ در خانه نمایش مهرگان روی صحنه است. بازیگران این نمایش؛ پرهام آریان پور، احسان امانی، سینا باقری، پویا باغی، معین روئی، آرمین شهبازی، مهران میرزاییگی، شاهین نمذچی هستند. از دیگر عوامل این اثر می‌توان به دستیاران کارگردان: مهران میرزاییگی و علی هدایتی، طراح پوستر: شقایق آرام، آهنگساز: آبتین زرگر، طراح گریم: طهورا نبیان، مدیر روابط عمومی: دانیال اربابی، مشاور رسانه: ارسلان گل محمدی، مجری گریم: طهورا نبیان، پگاه ملکی، مدیر صحنه: امیر جلیلی، منشی صحنه: پریسا طبری، عکاس: شقایق آرام، نورپرداز: امیر جلیلی، تبلیغات مجازی: پیکسل بیت اشاره کرد. به بهانه این اجرا گفت‌وگویی با احسان امانی؛ نویسنده، کارگردان و بازیگر این اثر داشته‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

چیز صد می‌شنویم و نور چراغ‌قوه‌ای که بازیگر ما روی تماشاگران و بازیگر میان آن‌ها می‌پردازد. طراحی صحنه نیز شامل دو بخش است، گورستان و فضای خارج از آن. مادر قسمتی یک مقبره داریم که عده‌ای تلاش می‌کنند ناقوس آن را خارج کنند؛ این قسمت از صحنه با چمن مصنوعی و تابوت طراحی شده و مقبره را خیلی خاص‌تر از مقبره‌های دیگر نشان می‌دهیم. بخش دیگر نمایش همان مقبره است که نقشی کاملاً منفعلانه‌ای را در طول داستان بازی می‌کند.

فضایی نسبتاً تاریک و وهم‌آلودی را در نمایش شاهد هستیم. آیا مخاطب با این موضوع به راحتی ارتباط برقرار کرد یا خیر؟ به‌طور کل استقبال مخاطبان را چطور ارزیابی کردید؟

در این سبک از نمایش‌ها، نوع مخاطب اهمیت دارد و نگاه مخاطب عام و مخاطب تئاتری کاملاً متفاوت از یکدیگر است. پس از پرده دوم مخاطب را وادار به قضاوت می‌کنیم. تماشاگر اگر از ابتدا با ما همراه باشد و داستان را به خوبی درک کند از ادامه آن لذت خواهد برد. باز خورده‌های بسیار خوبی از تماشاگران دریافت کرده‌ایم و به نظر می‌رسد مخاطبان با موضوع نمایش درگیر شده‌اند. این اتفاق بسیار برای ما با اهمیت و قابل احترام است.

از اجرا در تماشاخانه مهرگان رضایت دارید یا ترجیح می‌دادید در تماشاخانه دیگری اجرا داشته باشید؟

نه. من کاملاً رضایت دارم و مسئولان تماشاخانه مهرگان از دوستان من هستند و من را در این پروژه بسیار همراهی کردند. تصمیم گرفتم پروژه کاری آینده‌ام را نیز در سالن شماره یک این تماشاخانه روی صحنه ببرم. فضای این تماشاخانه گرم و صمیمی است و جواب کاری که من می‌خواهم انجام دهم را می‌دهد.

جدای از مسئله نمایش می‌خواستیم نظر شخصی شما به‌عنوان فردی که در این فضا کار می‌کند را در ارتباط با وضعیت موجود تئاتر کشور بدانم. از نظر شما حال تئاتر کشورمان خوب است؟

خداراشکر تئاتر نسبت به سال‌های گذشته از سمت مردم بسیار دیده شده است که یکی از دلایل آن حضور سلبریتی‌هاست، حضور این افراد روی صحنه منفعت بزرگی داشته است و تنها نباید از دیدگاه منفی به این مسئله بنگریم. مردم این سال‌ها به سمت تئاتر آمده‌اند و آمار تماشاگران نسبت به سال‌های قبل بسیار بالا رفته است. اما به هر حال آثاری که چهره ندارند همیشه مهجور واقع شده و نسبت به کارهایی که دارای چهره هستند ضعیف جلوه می‌کنند. اما همین حضور اندک برای ما خوب است و ما بسیار امیدوار هستیم.

اگر نکته یا مسئله‌ای در ارتباط با نمایش یا هر چیزی در فضای تئاتر وجود دارد به‌عنوان سخن پایانی بفرمایید.

کار من یک اثر رمز‌آلود است و پر از خشونت است. دیالوگ‌ها در این نمایش بسیار مهم هستند و مخاطب باید به تک‌تک دیالوگ‌ها توجه کند. پس به افرادی این نمایش را پیشنهاد می‌کنم که به داستان‌های معمایی و رمز‌آلود علاقه دارند. امیدوارم مخاطبان نمایش را ببینند و ما را قضاوت کنند.

یک مقدار از نگرش کلی نمایشنامه بفرمایید و این که مادر این نمایش شاهد چه دغدغه‌های فکری از سمت شما به‌عنوان نویسنده و کارگردان اثر هستیم؟

من در نمایش و نمایشنامه سعی کرده‌ام که یک مفهوم را برسانم و آن متحد بودن یک تیم است که باعث موفقیت آن‌ها می‌شود. ما خواسته‌ایم بگوییم که اگر کسی به فکر خود و منافع شخصی‌اش باشد قطعاً عامل قربانی شدن خود و اطرافیان و هم‌تیمی‌های خود خواهد شد. این مسئله دور از ذهن نیست و مادر اطراف خود آن را مشاهده می‌کنیم.

پس به‌طور کل نمایش «جک قاتل» در تلاش است این دیدگاه را به مخاطب خود برساند؟

بله. با متحد بودن و هم‌فکری درباره مسائل و کنار یکدیگر بودن می‌توان موفق شد و به اهداف بلندمدت تیم دست یافت.

بازیگران کار بر اساس چه معیارهایی انتخاب شدند؟

همه بازیگران حاضر در این نمایش مرد هستند و بازیگر خانم نداریم. دوستان بازیگر در این کار از قبل با من کار می‌کردند و به‌دلیل آمریکایی بودن فضای نمایش، فیزیک بدنی و صدا بازیگران بسیار برای من قابل اهمیت بود. باید در نظر گرفته می‌شد که آیا شخصیت‌های نمایش در این افراد می‌نشیند که خداراشکر این اتفاق افتاد. این عزیزان بسیار به شکل‌گیری کاراکترها کمک کردند و به‌خوبی نیز از عهده ایفای آن برآمدند.

همان‌طور که خودتان فرمودید بازیگران این کار از ابتدا با شما مشغول به کار بودند و چهره شناخته‌شده‌ای در این میان استفاده نشده، دلیل استفاده نکردن شما به‌عنوان کارگردان از چهره‌ها که باعث فروش، تبلیغات و بیشتر دیده شدن اثر می‌شود، چیست؟

این موضوع مسئله‌ای است که نه‌تنها من بلکه کارگردانان حرفه‌ای و آماتور به آن فکر می‌کنند. به نظرم استفاده از چهره‌ها در تئاتر خوب است اما سوال این است که کسانی که چهره شناخته‌شده‌ای از سمت مردم ندارند اما در کار خود موفق هستند چه جایگاهی دارند؟ ما نمی‌توانیم در کارهایمان از آن‌ها استفاده نکنیم چون چهره نیستند. من تصمیم گرفته‌ام حداقل در این نمایش این کار را انجام ندهم ولی ممکن است در کارهای آینده‌ام از چهره‌های شناخته‌شده استفاده کنم.

لطفاً یک مقدار از طراحی نور، صحنه کار بفرمایید.

مادر ده دقیقه ابتدایی نمایش، نوری در صحنه نداریم و با دو فانوس صحنه را روشن نگه داشته‌ایم. مادر این داستان گورستانی را به مخاطب نشان می‌دهیم که فضایی وهم‌آلود دارد. بعد از آن هم نور بسیار محدودی در صحنه وجود دارد. به‌طور کل باید بگوییم که نمایش ما، یک نمایش تاریک است و نور چندانی روی صحنه نیست. مادر این اثر بیشتر از هر